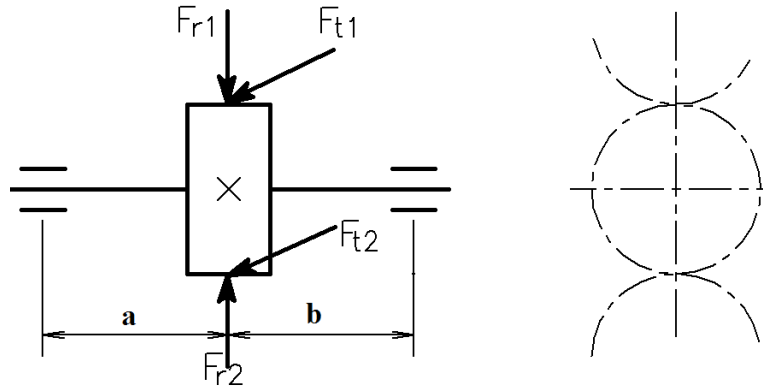

Bài 1. Bánh răng trung gian hệ thống truyền động được lắp trên trục và được đỡ bằng hai ổ lăn (hình 1). Lực hướng tâm tác dụng lên trục $F_{r1} = F_{r2} = 4370 \text{ N}$, $F_{t1} = F_{t2} = 12000 \text{ N}$. Số vòng quay trục $n = 240 \text{ vg/ph}$. Thời gian làm việc tính bằng giờ $L_h = 6000$ giờ. Biết rằng đường kính vòng trong ổ (ngõng trục) $d = 50 \text{ mm}$. Giả sử $a = b$. Hãy xác định:

- Tải trọng qui ước Q tác động lên ổ.
- Thời gian làm việc L tính bằng triệu vòng quay. Chọn ổ bi đỡ theo khả năng tải động.
- Tuổi thọ ổ vừa chọn trong trường hợp $a = 2b$?
- Chọn ổ trong trường hợp sử dụng ổ đĩa trụ ngắn đỡ.

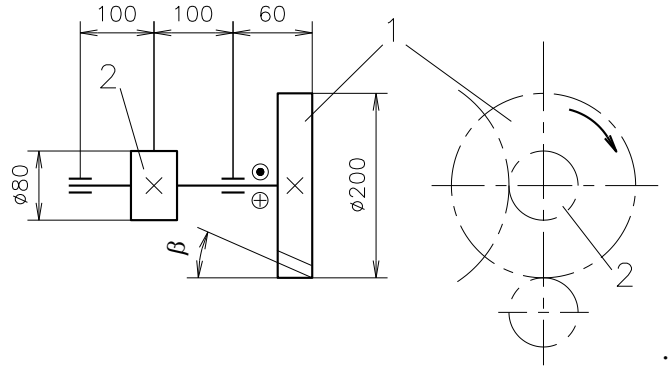

Hình 1

Bài 2 . Mômen xoắn trên trục có giá trị $T = 200000 \text{ Nmm}$ được truyền từ bánh răng trụ răng nghiêng 1 (góc nghiêng $\beta = 20^\circ$) đến bánh răng trụ răng thẳng 2 với các số liệu cho trên hình 2.

Cho trước ứng suất uốn cho phép vật liệu trục $[\sigma_F] = 100 \text{ MPa}$. Xác định:

- Phương chiều và giá trị các lực tác dụng lên trục.
- Phản lực tại các ổ và vẽ biểu đồ mômen uốn và xoắn.
- Đường kính trục tại tiết diện nguy hiểm.
- Ứng suất trên trục có thay đổi như thế nào khi thay đổi hướng nghiêng răng?

Hình 2

Đáp án kết quả:

Câu 1.

- a) $F_{rA} = F_{rB} = 12000\text{N}$
 $Q = 12000\text{ N}$
- b) Thời gian làm việc tính bằng triệu vòng quay:
 $L = 86,4$ triệu vòng
Khả năng tải động tính toán:
 $C_{tt} = 53,05\text{ kN}$
Chọn ổ 410
Tính lại tuổi thọ: $L = 186$ triệu vòng
 $L_h = 12917$ giờ
- c) Khi $a = 2b$
 $F_{rA} = 8000\text{ N}$; $F_{rB} = 16000\text{N}$ tính cho ổ B
 $Q = 16000\text{ N}$
Tính lại tuổi thọ: $L = 78,47$ triệu vòng
 $L_h = 5449,3$ giờ
- d) Khi sử dụng ổ đĩa trụ ngắn đỡ:
 $Q = 12000\text{ N}$
Khả năng tải động tính toán:
 $C_{tt} = 45,7\text{ kN}$
Chọn ổ 2310

Câu 2:

- a) $F_{t1} = 2000\text{N}$; $F_{a1} = 728\text{ N}$; $F_{r1} = 775\text{N}$;
 $F_{t2} = 5000\text{N}$; $F_{r2} = 1820\text{N}$;
Hình phân tích lực
- b) Phản lực tại các ổ từ các phương trình cân bằng lực và momen:
 $R_{Ay} = 2368,5\text{ N}$; $R_{By} = 1856,5\text{ N}$; $M_{a1} = 72800\text{ Nmm}$
 $R_{Ax} = 1510\text{ N}$; $R_{Bx} = 1690\text{ Nmm}$

Các biểu đồ mômen
- c) Momen tại vị trí nguy hiểm:
 $M_c = 330000\text{ Nmm}$
Đường kính $d = 32,47\text{ mm}$
Chọn trục $d = 34\text{ mm}$
- d) Khi thay đổi hướng nghiêng răng: Chiều các lực F_a thay đổi nên momen và ứng suất thay đổi.